

Kultakuume on tarttunut naisiin

Kullankaivu tuo monen mieleen vain miehen, lapion ja vaskoonin Kairan hamehelmat sitävastoin unohdetaan niin kullankaivun historiassa kuin huutoista kertovissa jutussakin. Muuan hollantilaisnainen sai Lemmenjoelta tosin nimikkokokkukalansa ja kuvansa Tankavaaran kullamuseoon parin kuukauden kokkailustaan 1940-luvun lopun kultamallia.

Muta nautti ei museon arkistokuvista tämän Petronellan ja erään nimittömäksi jaaneen taloudenhoitajattaren lisäksi sitten löydykään. Kuitenkin naiset ovat aina olennaisesti liittyneet Lapin kultaseikkailuihin. Kuluneenakin kaivukautena kultamaiden noin 250 valtauksista varsin monella asusteli myös nainen.

Keittion sijasta yhä useampi naisista on vallannut myös omia puorppaita. Imatralaisen Eila Vielenuksen kultakuume alkoi Tankavaaran turistihuuttomolla 14 kesää sitten.

"Nulo Raumala opetti vaskaamaan. Sittemmin harjoittelin tovin hänen valtuuksellaan Lemmenjoella", Eila kertoo.

Viimeiset seitsemän kesää ovat menneet omaa monttua kaivaessa Lemmenjokeen laskevan Kotajoen varrella.

Turistit ihmettelevät kaivajanaista

"Taannoin turistina juoksin taalla kaikki lomani. Pesin kultamiehen vuoden pyykkiä, leivoin pullat ja nkutin postin. Nyt juoksemiset ovat jaaneet", toimistovirkailijan tytöt jättävät Eila kertoo.

Kultamiehet — vanhatparratkin — ovat Eilan mukaan hyväksyneet naisen kavannolle vertaisenaan.

"Eika edes humalapaissaan kukaan tule ahdistelemaan. Turstit joskus tempovat ovelta, kun luulevat kammia automajaksi. Montulla alistelijoita kyllä riittää."

Tyon tulokset kimaltavat kultapullissa. Kultahiput yksinään eivät kuitenkaan saa vilkasta kolmen aikamiespojan aitta lapionvarten.

"Mukavaa jos löytyy, mutta ei leipä ole siitä kunnin. Luonto ja rauha tänne vetävät", erämaahan istunut Eila heläyttää.

Mitään, kesämökkeilyä ei valtauksella puurtaminen kuitenkaan ole. Sitä kaivoslain noudattamista valvovat viranomaiset pitävät huolen.

Elinkautiseksi yli ympärivuotissuoraksi erämaahan ei Eila ole asettunut — kuten ei kukaan muukaan Lapin kultanaista. Miehistäkin vain muutama on hylännyt pysyvästi maalikylät.

"Terveys ei kestäisi. Ja luonnon on vilkkaampi kuin erakolle sopisi", Eila aprkoi.

Kammin poikennut naapurin saman joen varresta, helsinkiläinen Lusi Flinck nauraa helakasti, kun Eila muistelee heidän ensi tapaamistaan.

"Vaeltelin silloin vielä turistina tunturissa. Kultanaista jotakin Petronellaa lukuun ottamatta en ollut kuullut puhuttavankaan. Yhtäkkiä näin tämän Lusin koirikossa lukkamekossaan ja pikkukengissään. Eika rinkkaa missään Rytän sin moista kummajasta haastattamaan."

Miehensä kera Lusi on yli 15 vuoden ajan ollut Lemmenjoen jokakesäistä kantajoukkoa. Aatos Flinck on vaskannut purokultaa puolahammattilaisena jo yli neljän vuosikauden. Aluksi vain rauta tieläisen kesälomallaan, sittemmin eläkevuosiensa roudasta roudaan.

Lusin myöhemmälle mukaan tulolle on perinteiset syynsä.

"Oli talouden hoito ja lapset. Sitten lastenlapsekkin kasvavat hoitotuisia eikä kerrostalo kaippa hoitajaa. Kavasin sijasta saaton jaada koko kaudeksi."

Flincken kamppa on sievä kuin piparkakkutalo. Pihalla kasvaa salaattia ja ikkunalla orokkipenkki.

Käskikön taloudenpito vie erämaailissa kuitenkin aikansa. Silti Lusi ei kaippa koneita keittioonsa. Tosin vaskoonin hän ei ehdi tarttua kun "silloin talon".

Mutta nippa Flinckella ei syödäkään suoraan purkista tai kaaneta likaantunutta paitaa nurinperin, kuten jossakin emannattomissa kampsissa. Lusin munkitkin ovat kaaran kuuluja.

Kuutisen vuotta sitten naittaneen Hannele Kankaisen työmaata Lemmenjoen Jakalaysilla, missä hän kesäisin huihutoo kultahippuja miehensä jalanjäljillä.

"Ei taalla muutenkaan pussissa eletä, vaikka lehti ei tulekaan", naiset toteavat.

Lahimpaan puhelimeen on vain muutama kilometri. Etäisyys kun on karassa vain asennuskäymys.

"Ei miesten ja naisten toita"

"Ei ihmisen niin kovin paljon tarvitse eläksensä, kun karstataan turha pois", marilaistunut Hannele Kankainen toteaa mietelänsä.

Seesteinen olemus on kuuden vuoden myllerryksen tulosta rakastuminen erämaiden kulkijaan Pelle Kankaiseen, muutto Helsingista toiseen aarimmaisyteen,

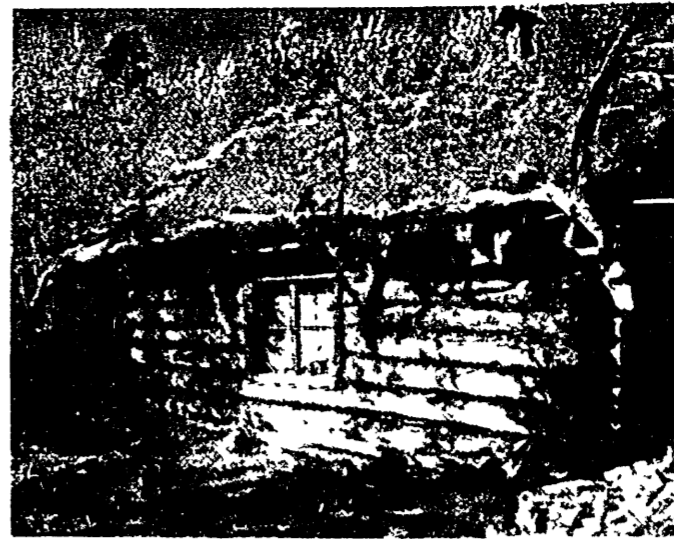
opintojen keskeyttäminen, aviohito, lapsen syntyminen, miehen äkillinen kuolema ja sen jälkeinen yksinhuoltajuus.

Asioiden järjestyksen muuttunut elämäntapaan mukana.

"Elämäni tosin Helsingissaan poikkesi ehkä keskiverto kaupunkilaisesta. Mutta vasta taalla opin tuntemaan itseni. Senkin, että ei ole erityisiä miesten tai naisten toita."

Ajatuskin erityisestä naisnako kulumasta kullankaivuuseen pyskäyttää Hannelen helakkaan naurun.

Inari-tyttärensä kanssa Hannele asustaa valtaosan vuodesta vielä keskeneräisessä kaarimokissa. Mut-

Kankaisen perheen kaivukauden asunto. Timo Keinänen

Lusi Flinck (vas.) vierailulla kairaanaapurissa Eila Vielenuksen turvekammulla.

tusjarvella.

"Kaasulamppu radio parvaleyti, vene, verkot, kelkka ja peruna maa", Hannele luettelee arjen apuvälineitään.

"Telkkaria ei ole eikä siten keinoitekoista arskemaalmaakaan", hän toteaa.

Luonnonmukaista elamaa saarella

Pellenniemen mokista on märkele kolmen kilometrin venematka Inarin keskustaan on sita vielä tovi. Eläminen muotoutuu pakotakin luonnonmukaiseksi.

Kelirikko peruskoulun ensiluokkalaan Inari joutuu jaamaan

koulun asuntolaan, Hannele sitävastoin kuukauden muonavaraston turvin mahdollisesti Pellenniemen.

Kesäisin Hannele huihutoo kultaa miehensä jaljilla yksinään Jakala avtsissa. Valtuksen kamppa on suuri kuin kelohevillä. Kurun pohjalle on pystytetty keinu tyttarelle.

Samalla valtauksella muuan kullankaivaja myös 50 luvulla ensimmäisenä Lapissa kaivinkoneella kultaa. Sivat arvet näkyvät vieläkin maastossa.

Hannele kulta kyllä kiehtoo. Koko vuoden elannoksi ei kertyneistä hipusta kuitenkaan ole.

"Lisäansiona ne ovat pelastaneet muutamasta pinteestä. Mutta lakkoja poimimalla tulee kyllä parem-

min toimeen. Semminkin kun lisäksi sienestää, marjastaa ja kalastaa yllä oman tarpeen myyntiin."

Konekaivaja ei ehdi marjastamaan

Tottujärveläinen Marjut Tellä on verokirjankin mukaan kullankaivaja. Niiden konekaivajien lailla hän pitää lapiokaivajia lomailjoina.

Marjutille kaivaminen on jo viiden vuoden ajan ollut toinen ammatti, elinkeino ja hikeytyys. Kaivokone ja huuhdontalaitte ovat niin työvälineitä kuin työnantajakin. Kulta on löydettävää. Sinä ja paljon marjasteta tai retkeiltä kassa rupatella.

Toita Marjut pannaakin sitten miltei vuorotta. Varhaiskaivasta myöhaisskyytyn. Oma sähköfirma pyörittävä avoimes Risto ja perheen opiskelupaikat ehtivät autamaan vain lomillaan.

Fassa on oltava omatomien ja hyväskuntoinen parjataksaan. Marjut kuittaa ammatin vaateet.

Elinkautisena ei tarvitsisi rehkia ja voisi pitää useammin vapaa-aikaviihiä, mutta kausikaivajana sesonki on lyhyt", hän perustelee pakkotaitiaan.

Alaskan matka kangastaa

Kultakuume tarttui Marjutin jo lapsena muiden jutusta. Kuume ja kiinnostus korukivienkin ovat nousseet hankintojen myötä.

Messijoen valtuuksensa hän hankki 15 vuotta sitten. Valtuuskelta löytyy suurin isomushippi parina 10 grammia.

"Haluaisin niin paljon kultaa, että suusi maksettua omakotitalon ja koneet. Sitä paitsi olen ihan matkustushullu". Marjut paljastaa kaivamsensa kannustimiksi.

Jos kultaa joskus löytyy rutkasti, hän aikoo Alaskan kaivamaan Pihlaja-Heikin kanssa olen suunnitellut yhteismatkaa."

Tospaikaan tullen elinkautinen Heikki Pihlajamäki tosin saattaisi mieltä sitenkin kahdesta moista hanketta. Hevin hän ei ole jättänyt huomiottaan kunernementiaan tahnankin mennessä.

VELLAMO VEHKAKOSKI

SUURKIITOS!

Hyvät asiakkaamme, kiitos että olette luottaneet meihin. Olette tehneet Forumista elävän, hyvän ostospaikan. Kun Forum vuosi sitten avasi ovensa, me kauppiat sovimme yhdessä yhteisistä päämääristä ja toimintatavoista:

- Asiakkaillemme tunnelmaa ja viihtyvyyttä!
- Hyvällä, rehdillä kauppiastavalla yrittäjien yhteispelillä!
- Palvelu kunniaan!
- Edelläkävijyyttä, uuden etsimistä, pyrkimistä aina parempaan!

Kaikki me olemme yhdessä olleet luomassa Forumista Teille hyvät asiakkaamme kaupungin, ja koko Suomen, parasta paikkaa. Jatkossakin panostamme laatuun, tuotteissa ja asiakaspalvelussa. Ja tietysti hyviin tarjouksiin!

Kutsu mahtaville syntäreille

Me kaikki haluamme esittää kutsun juhli-vaan Forumiin. Tekemaan tosi lojtoja. Tutkimaan rajut synttärtarjoukset. Tunnelma on korkealla. Tavataan JuhlaForumissa.

Lue lisää huomisesta lehdestä:

- YLLÄTYKSIA
  - TARJOUKSIA
  - DDT JAZZ BAND
  - RADIO YKKÖNEN
  - ILMAPALLOJA
- Sydämellisesti tervetuloa!

KARKKIPIISSI PUKEVA MARMORIVIDEO KORU KELO FORUM MASTER FIX SULUTARI CANDYBAR MELANIE IDEAFORUM HAKA-AUTO FORUM LE BUFFET FAZZERIA EMMA FLEUR NIGELLA ALIMENTARI BRUNO FORUMIN LAAKARIKESKUS FORUMIN OPTIIKKA FORUM DÖNER KEBAB FOTO-NYBAIN TIMANTTISET HIRVOX GALERIE PETITE CLASSIC ANTIQUE SHOP

VAATEHUONE SUOMEN MATKATOIMISTO AYATAR VYVES ROCHER KAUNEUSKESKUS WINTER KESPORT LEVYFORUM ORIENT EXPRESS MANHATTAN PF-STUDIO KAUNIS NAINEN STUDIO FORUM TIIMARI FORUMFLOR VOIVO PENTIK FORUM NAPPALA MIC MAC NAVARA PIRTA MUOTIPAITA MUSTA PÖRSSI

Ravintolat avoinna myös sunnuntaisin. Vaatesäilytys. Löytötavara. Vauvanhoituhuone. 1 krs.